

Analiza i interpretacja sonetu „Czatyrdah”

Zbiór „Sonetów krymskich”, z którego pochodzi „Czatyrdah”, jest dziełem wyjątkowym, zarówno pod względem kunsztu formalnego, jak i umiejętności kreowania obrazów. Czytelnik niemal słyszy „pomp złowieszcze jęki”, widzi „krwawe zachody słońca” i czuje lęk przed przepaścią, gdzie „żrenica jak w studni Al-Kahiru, o dno nie uderza.” W dobie wszechobecnych fotografii z podróży rzadko które zdjęcie jest w stanie przekazać tak olbrzymi ładunek emocjonalny, jak czyni to poezja Mickiewicza.

Można przypuszczać, że „Sonety krymskie” były dla Mickiewicza swego rodzaju przygotowaniem do tworzenia opisowych scen w „Panu Tadeuszu”. Słowo „przygotowanie” nie oznacza jednak, że sonety są niedoskonałymi szkicami. Wręcz przeciwnie – to prawdziwe perełki poezji, dopracowane w najmniejszym szczególe. Forma ma tu kluczowe znaczenie. To ona decyduje, czy obraz pozostanie w naszej pamięci, stając się częścią naszej świadomości, czy też spłynie po nas jak deszcz. Dlatego moją analizę rozpocznę od omówienia środków stylistycznych używanych przez Mickiewicza w sonecie „Czatyrdah”.

Mickiewicz wybrał sonet jako formę do opisanie swojej wyprawy na Krym. Ten wybór z pewnością nie był przypadkowy. Sonet, jako forma zamknięta, spełniał jego wymagania: był wystarczająco długi, by pomieścić bogactwo treści, a jednocześnie na tyle krótki, by myśl i obraz nie ginęły pod potokiem słów. Petrarka doskonale rozumiał potęgę tej formy, kiedy używał jej do swoich liryków miłosnych.

Mickiewicz doprowadził sonet do doskonałości. Jego utwory pisane są słynnym trzynastozgłoskowcem z średniówką po siódmej sylabie, gdzie naturalnie zawieszamy głos, by nabrać oddechu. W wierszach pojawiają się rymy żeńskie, półtorazgłoskowe.

Sonety Mickiewicza to wiersze sylabiczne, choć nie ściśle według zasad Kochanowskiego. Mickiewicz nadaje im nowy wymiar, tworząc niepowtarzalne zjawisko, które później można tylko próbować naśladować.

Omówiłem ogólne cechy sonetów Mickiewicza, teraz czas przyjrzeć się środkom stylistycznym zastosowanym w sonecie „Czatyrdah”.

Sonet dzieli się na część opisową i refleksyjną. Najwięcej środków stylistycznych znajdziemy w części opisowej. Świat wokół Mickiewicza jest tajemniczy, obcy, egzotyczny. Czatyrdah, górę na Krymie, określa słowami: „O minarecie świata! O gór padyszachu!” Połączenie orientalnej kultury z europejskim romantyzmem tworzy niezwykle obraz pełen barw i kształtów. Czatyrdah jest dla Mickiewicza potężny i posępny. Dlatego też występują liczne odwołania do Biblii i symboli orientalnych. Mickiewicz porównuje górę do archanioła Gabriela, strzegącego wejścia do raju, a minaret symbolizuje dążenie góry do połączenia nieba z ziemią. Podróżnik, stojący u jej podnóża, czuje lęk przed nieznanym i zazdrość wobec trwałości góry.

Niepokój czytelnika potęgują dodatkowe elementy, jak błyskawice, określane jako janczary strachu. Przerzutnie w utworze potęgują napięcie, burząc jednostajny rytm czytania i wprowadzając uczucie niepewności.

Mickiewicz z wielką wprawą posługuje się różnorodnymi środkami stylistycznymi: metaforami, apostrofami, nawiązaniami do symboli. Góra budzi w podróżniku wiele uczuć, będąc symbolem czegoś niezrozumiałego, metafizycznego. Życie człowieka to zaledwie chwila w porównaniu z trwałością góry, co zbliża ją do boskości. Autor pisze: „Podesławszy pod nogi ziemię, ludzi, gromy, \ Słuchasz tylko, co mówi Bóg do przyrodzenia.”

Podsumowując, Mickiewicz udowodnił, że odpowiednio posługując się słowem, można przekazać każde uczucie i wizję. Jego poezja

osiąga głębię, której nie odda żaden obraz czy zdjęcie. Aby tego dokonać, trzeba być przynajmniej Mickiewiczem.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.